

Sygn. akt V KK 169/16

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lipca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 7 lipca 2016 r.,

sprawy **P. S.**

skazanego z art. 270 § 1 k.k. w zb. z art. 273 k.k. w zb. z art. 272 k.k. w zb. z art. 291 § 1 k.k. w zb. z art. 306 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 24 listopada 2015 r., sygn. akt IV Ka 375/15,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie

z dnia 3 listopada 2014 r., sygn. akt V K 131/12,

p o s t a n o w i ł

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,

2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 listopada 2014 r., wydanym w sprawie oskarżonych P. i M. S., Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie uznał oskarżonego P. S. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 270 § 1 k.k. w zb. z art. 273 k.k. w zb. z art. 272 k.k. w zb. z art. 291 § 1 k.k. w zb. z art. 306 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to skazał go na karę 2 lat i 6

miesiący pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 150 stawek dziennych po 100 zł każda.

Od powyższego wyroku apelację złożył obrońca P. S. zarzucając:

- I. obrazę przepisów postępowania karnego, tj.:
 1. art. 7 k.p.k., poprzez ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w sposób dowolny, z naruszeniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, między innymi poprzez oparcie wyroku na opinii biegłego, którego rzetelność została w trakcie procesu podważona, błędną ocenę opinii biegłego w zakresie wyceny części zamiennych, a także dowodów w zakresie umyślności czynu;
 2. art. 5 § 2 k.p.k., poprzez rozstrzygnięcie niedających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego i przyjęcie zamiaru bezpośredniego działania oskarżonego, przy braku jednoznacznych dowodów potwierdzających ten wniosek, a także przypisanie oskarżonemu winy w zakresie zamontowanych części samochodu, których identyfikacja nie jest możliwa;
- II. błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na pominięciu przy wymiarze kary okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego;
- III. rażącą niewspółmierność kary, poprzez wymierzenie kary w górnych granicach ustawowego zagrożenia.

Jednocześnie skarżący wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii nowego powołanego przez Sąd biegłego z zakresu identyfikacji i kompletacji pojazdów, na okoliczność pochodzenia części zamontowanych w samochodach objętych postępowaniem oraz opinii nowego powołanego przez Sąd biegłego z zakresu wyceny części samochodowych, na okoliczność wartości części zamontowanych w samochodach objętych postępowaniem, ewentualnie o przeprowadzenie ww. dowodów w ramach ponownego rozpoznania sprawy.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku, poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku, poprzez wymierzenie oskarżonemu kary do dwóch lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 24 listopada 2015 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Od powyższego wyroku kasację złożył obrońca skazanego P. S. zarzucając:

- I. rażące naruszenie prawa procesowego, tj.:
 1. art. 193 § 1 k.p.k. oraz art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k., poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, a mianowicie:
 - a) oddalenie zawnioskowanego przez obronę wniosku dowodowego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu identyfikacji i kompletacji pojazdów, *na okoliczność pochodzenia części zamontowanych w samochodach objętych postępowaniem, tj. A. [...] o nr nadwozia [...] i V. [...] o nr nadwozia [...]*, która to opinia była konieczna, gdyż miała zweryfikować budzącą uzasadnione wątpliwości z punktu widzenia fachowości i metodologii, opinię biegłego T. K.;
 - b) oddalenie zawnioskowanego przez obronę wniosku dowodowego o przeprowadzenie opinii biegłego z zakresu wyceny części samochodowych, *na okoliczność wartości części zamontowanych w samochodach objętych postępowaniem, tj. A. [...] o nr nadwozia [...] i V. [...] o nr nadwozia [...]*, która to opinia była konieczna, gdyż miała zweryfikować budzącą uzasadnione wątpliwości z punktu widzenia doświadczenia życiowego, fachowości i metodologii, opinię biegłego M. M.;
 2. art. 170 § 1 pkt 3 k.p.k., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i oddalenie wniosków dowodowych obrońcy zawartych w piśmie z dnia 5 listopada 2015 r., pomimo że zawnioskowane dowody z wyceny samochodów zmierzały (zgodnie z art. 169 § 2 k.p.k.) do oceny dowodu właściwego, tj. opinii biegłego z zakresu wyceny części samochodowych M. M. i w tym aspekcie, wbrew postanowieniu Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 10 listopada 2015 r., były przydatne do stwierdzenia okoliczności, na które miały zostać przeprowadzone;
 3. art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., poprzez nierozpoznanie sprawy w granicach zaskarżenia i nieuchylenie przez sąd odwoławczy zaskarżonego wyroku pomimo, że orzeczenie to było rażąco niesprawiedliwe, bowiem zostało wydane w oparciu o stan faktyczny ustalony na podstawie ww. opinii biegłych, które to zostały wydane wbrew zasadom logiki, wskazań specjalistycznej wiedzy, fachowości oraz doświadczenia życiowego, a tym samym nie można ich uznać za przekonujące i

odpowiadające wymaganiom procesowym, a ponadto na zaniechaniu dokonania wszechstronnej kontroli odwoławczej i wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy związanych z przypisanym oskarżonemu czynem i wymierzeniu za ten czyn kary bezwzględnego pozbawienia wolności.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej w Szczecinie wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego P. S. jest bezzasadna w stopniu oczywistym.

Na wstępie podkreślić należy, że przy rozpoznawaniu wniosków dowodowych dotyczących powołania nowych biegłych, gdy nie zmienia się przedmiot ekspertyzy, należy mieć na uwadze nie art. 170 § 1 k.p.k., lecz art. 201 k.p.k. Przepis art. 170 § 1 k.p.k. w odniesieniu do dowodu z opinii biegłego może mieć zastosowanie jedynie przy rozpoznawaniu pierwszego w sprawie wniosku o powołanie ekspertów, których dotąd nie powołano, albo wniosku o powołanie biegłego odnośnie do zupełnie innego przedmiotu opinii niż ten, którego dotyczy złożona już ekspertyza.

Jeżeli natomiast wniosek dowodowy dotyczy – jak to miało miejsce w rozpoznawanej sprawie - powołania nowych biegłych odnośnie do okoliczności objętych wydaną już ekspertyzą, to jego rozpatrywanie, a tym samym uwzględnianie lub oddalanie następuje w oparciu o art. 201 k.p.k., a nie art. 170 § 1 k.p.k. W pierwszym z przywołanych przepisów wskazuje się bowiem, w jakich sytuacjach możliwe jest wezwanie ponownie tych samych biegłych na rozprawę w celu przesłuchania odnośnie tego, co było przedmiotem opinii lub powołanie dla tej samej kwestii nowych ekspertów. A contrario zatem, to przy braku wskazanych w art. 201 k.p.k. okoliczności, a nie w sytuacjach określonych w art. 170 § 1 k.p.k., wniosek taki podlega oddaleniu.

W konsekwencji w sprawie niniejszej nie można mówić o obrazie art. 170 § 1 k.p.k., lecz co najwyżej rozważać, czy nie doszło do uchybienia przepisowi art. 201 k.p.k.

Stosownie zaś do dyspozycji art. 201 k.p.k. wezwanie tych samych biegłych, bądź powołanie nowych jest możliwe, jeżeli opinia jest niepełna, niejasna, albo gdy zachodzi sprzeczność w samej opinii lub między różnymi opiniami wydanymi w tej samej sprawie. Decyzja w tym zakresie należy do Sądu. To Sąd ocenia przedłożoną przez biegłych opinię i decyduje, czy jest ona dla niego zrozumiała i przekonująca, czy odpowiada na pytania zakreślające jej przedmiot i granice, czy jest wewnętrznie spójna i niesprzeczna i czy nie rodzi wątpliwości co do jej merytorycznej trafności. Jeśli w którejś z powyższych kwestii Sąd poweźmie uzasadnione wątpliwości (w szczególności pod wpływem argumentacji stron postępowania) wówczas decyduje - zgodnie z dyrektywą art. 201 k.p.k. - o wezwaniu tych samych biegłych, skonfrontowaniu biegłych lub o powołaniu innych biegłych. Strona domagająca się wydania opinii uzupełniającej, powinna zatem uprawdopodobnić zaistnienie sytuacji wskazanych w art. 201 k.p.k. Podkreślić przy tym należy, że w sytuacji, gdy opinia biegłego jest pełna dla Sądu, który swoje stanowisko w tym względzie uzasadni, to fakt, iż opinia taka nie jest przekonująca dla stron, nie jest przesłanką dopuszczenia kolejnej opinii.

W rozpoznawanej sprawie zarówno Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie, jak i Sąd Okręgowy w Szczecinie oceniły sporządzone w sprawie opinie biegłego z zakresu identyfikacji i kompletacji pojazdów – T. K., jak i biegłego z zakresu wyceny części samochodowych - oraz M. M., jako pełne, jasne, szczegółowe i jednoznacznie wskazujące podstawy dokonanych ustaleń, a przy tym logiczne i zgodne z doświadczeniem życiowym. Oba procedujące w sprawie Sądy nie dostrzegły ponadto sprzeczności w przedmiotowych opiniach, które uzasadniałyby potrzebę powołania nowych biegłych, co do okoliczności objętych przedmiotowymi ekspertyzami.

W realiach rozpoznawanej sprawy nie sposób przyjąć, że Sąd odwoławczy mógł naruszyć art. 201 k.p.k. także z tej przyczyny, że Sąd ten w istocie dowodu z opinii biegłych nie przeprowadzał.

W świetle powyższego, brak jest zatem jakichkolwiek podstaw do uwzględnienia zarzutu pierwszego kasacji.

Nietrafny jest także zarzut kasacji dotyczący obrazy art. 170 § 1 pkt. 3 k.p.k. Zawarte w piśmie obrońcy P. S. z dnia 5 listopada 2015 r. wnioski dowodowe

słusznie Sąd odwoławczy uznał za nieprzydatne do wyceny samochodów czy zamontowanych w nich części. Nie ulega wszakże wątpliwości, że rzeczoznawca sporządzający wycenę na potrzeby obrony nie miał styczności z pojazdami będącymi przedmiotem niniejszego postępowania i oparł ją jedynie na podstawie numeru identyfikacyjnego pojazdu, zaś odwoływanie się do wartości nowego pojazdu w realiach niniejszej sprawy było bezprzedmiotowe. Zgłoszone przez obrońcę dowody nie mogły zatem skutecznie poddać w wątpliwość wniosków opinii biegłego M. M.. Należy także mieć na uwadze, iż dowód ma zmierzać do wykrycia lub oceny właściwego dowodu. Nie może być tym samym przeprowadzany niejako "na wszelki wypadek", dla sprawdzenia, czy za jego pomocą da się wysnuć kolejną wersję zdarzenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2013 r., II KK 79/13, LEX nr 1314418).

Chybiony jest również trzeci zarzut kasacji obrońcy P.S. Konsekwentnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego uznaje się, iż stan rażącej niesprawiedliwości zaskarżonego orzeczenia może wywoływać uchybienie mieszczące się w każdej z tzw. względnych przyczyn odwoławczych, o ile jego waga i charakter jest taki, że czyni to orzeczenie niesprawiedliwym i to w stopniu rażącym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 1994 r., III KRN 120/94, OSNKW 1-2/1995, poz. 8). O rażącej niesprawiedliwości orzeczenia Sądu odwoławczego, wynikającej z utrzymania w mocy orzeczenia Sądu I instancji, można mówić wówczas, gdy Sąd odwoławczy pominął lub nie zauważył niewątpliwych i bezspornych uchybień popełnionych przez Sąd I instancji, które w sposób znaczący mogą stanowić o naruszeniu przez orzeczenie sądu zasady prawdy materialnej i sprawiedliwej represji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2009 r., IV KK 306/08, OSNwSK 2009/1/453). W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się ponadto, że nieskorzystanie przez Sąd odwoławczy z urzędu z możliwości jaką przewiduje przepis art. 440 k.p.k. jest niczym innym, jak tylko wyrazem przekonania tego sądu o sprawiedliwości wyroku sądu pierwszej instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2010 r., II KK 156/10, Biul.PK 2011/2/24). W analizowanej sprawie nie sposób zatem mówić o naruszeniu przez Sąd Okręgowy w Szczecinie wskazanego przepisu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.